

הפיכת הבינתחומי לאוניברסיטה – הזדמנות לשנות את מצב המכללות

שהיא מטילה עליו חובות הוראה בהיקף כפול מהד מוטל על חוקר באוניברסיטה. בכך היא מונעת את התקדמות הסגל במוסדות אלה וכפועל יוצא, בטווח הרחוק, תפגע ההכשרה האקדמית לסטודנטים.

ההבחנה שהיתה מקובלת שנים רבות, כי המחקר הוא נחלתן הבלעדית של האוניברסיטאות וההוראה הטובה מצויה במכללות, צריכה להיעלם מהעולם. זאת, לנוכח העלייה המתמדת במספרי הסטודנטים של המכללות האקדמיות הציבוריות. עלייה זו הפכה את בוגרי המכללות לקהל יעד רלוונטי של התארים המחקריים שמציעות האוניברסיטאות. בוגרי המכללות הוכיחו כי יש ביכולתם להתקדם מחקרית, וככל שהמגמה תימשך, הם יתפכו להיות נדבך מרכזי באוכלוסייה החוקרת של מדינת ישראל.

במסגרת התוכניות שיצאו לדרך בשנה האחרונה לקידום מקצועות ההייטק, הוועדה לתכנון ותקצוב (ות"ת) החליטה להשקיע את כל המשאבים אך ורק באוניברסיטאות, בטענה שבתחומי מדעי המחשב וההנדסה השונים חל קיפאון באוניברסיטאות, בעוד שבמכללות היה שגשוג. זהו ניסיון להחזיר את התי- פישה שצריך לעורר עשייה באוניברסיטאות ולמי- נוע תקציבים מהמכללות רק מכיוון שהן מצליחות. הפוטנציאל של הסטודנטים במכללות עצום, אך אינו ממומש, בשל החסם המובנה המונע ממכללות לפתח את המחקר. המדינה יכולה וצריכה להקצות משאבים כדי להעניק לסגל האקדמי במכללות אפ- שריות מחקר ושילוב המחקר בהוראה.

מי שלא מתקדם נסוג. מדובר אמנם בקלי- שאה, אבל אין נכונה ממנה. המכללות עשו כברת דרך משמעותית מאז שהוקמו. הן חלק בלתי-נפרד מההשכלה הגבוהה בישראל, גם אם הדבר לא מור- צא הן בעיני כולם. הצעד של המל"ג הוא הודמנות אמיתית להתניע מהלך שיקדם הן את ההכשרה המקצועית והאקדמית והן את המחקר בכל מוסדות ההשכלה בישראל. זאת הודמנות שאסור להחמיץ.

הכותב הוא נשיא המכללה האקדמית הדסה בירושלים

השכלה גבוהה ברטולד פרידלנדר

השנה האקדמית מתקרבת לסיומה, ובמהלכה התבררנו שהמועצה להשכלה גבוהה (מל"ג) העניקה אישור למרכז הבינתחומי בהרצליה, מוסד פרטי להשכלה גבוהה, להפעיל מסלולי דוק- טורט. אמנם מדובר בתקדים משמעותי שהפקיע באופן רשמי את הבלעדיות מהאוניברסיטאות, אך האם הצעד מעיד על שינוי מבורך בגישה, או שמא ביוצא מן הכלל שרק מעיד את הכלל? רבות דובר וידובר על הצעד המשמעותי שעורר את תמת האוניברסיטאות, שהתנגדו לו נמרצות. ואולם במסגרת השיח סביב המהלך, לצערי הרב לא עלה הדיון על תארים שניים מחקריים במכללות האקדמיות הציבוריות. המל"ג מאפשרת למכללות להציע תארים מהסוג הזה, אך אינה מלווה זאת במי- שאבים שיתמכו בפעילות מחקרית משמעותית.

במידה מסוימת, זהו אבסורד שמוסד פרטי, חזק ככל שיהיה, מקבל הכרה מהמסד, בעוד מכללות המתוקצבות ומפוקחות על ידי המדינה ומוכחות את עצמן כבר קרוב לשלושה עשורים, נאלצות לה- סתפק בפעילות אקדמית לא מחקרית. המדינה אינה מעוררת פעילות מחקרית על ידי הקצאת משאבים, בעיקר בכל הקשור לתשתיות, ומקשה על הסגל האקדמי במכללות לקיים מחקר משמעותי, מכיוון

הפוטנציאל של הסטודנטים במכללות עצום, אך אינו ממומש מאחר שהמדינה אינה תומכת במחקר משמעותי במכללות